

รหัสวิชา 20201 - 2019

การคำนวณต้นทุน เพื่องานอาชีพ

ครูผู้สอน นายณัฐวุฒิ ทองเอน

วิทยาลัยเทคโนโลยีชุมแพไทย-เยอรมัน

บทที่ 4

ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

- ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต
- ประเภทค่าใช้จ่ายการผลิต
- การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิต
- การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิต (**Manufacturing Overhead**) คือ บรรดาค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าทั้งหมด ยกเว้นวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรงซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยการผลิตที่ยากในการคำนวณเข้าเป็นต้นทุนให้กับหน่วยสินค้าที่ผลิตเสร็จ ค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในโรงงานและเครื่องจักร เช่น วัตถุดิบทางอ้อม วัสดุโรงงาน ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโรงงานและเครื่องจักร สิทธิบัตรตัดบัญชี ค่าเสื่อมราคาโรงงานและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ฯลฯ

ประเภทค่าใช้จ่ายการผลิต

01

แบ่งตามลักษณะของต้นทุน

02

แบ่งตามพฤติกรรมของต้นทุน

แบ่งตามลักษณะของต้นทุน

การแบ่งค่าใช้จ่ายการผลิตตามลักษณะของต้นทุน เป็นการพิจารณาลักษณะของต้นทุนที่ประกอบเข้าด้วยกันเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อมและ ต้นทุนการผลิตทางอ้อม

แบ่งตามลักษณะของต้นทุน

ตัวอย่างค่าใช้จ่ายการผลิตตามลักษณะของต้นทุน ได้แก่
วัตถุดิบทางอ้อม (**Indirect Material**) เช่น วัสดุโรงงาน
(**Factory supplies**) วัสดุสำนักงานประจำโรงงาน
(**Factory office Supplies**) น้ำมันเชื้อเพลิง (**Fuel**)
น้ำมันหล่อลื่น (**Lubricants**) เครื่องมือขนาดเล็ก (**Small
Tools**)

แบ่งตามลักษณะของต้นทุน

ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labour) เช่น
ผู้ควบคุมงาน (Supervisor) ผู้ควบคุมพัสดุ (Storekeepers)
เจ้าหน้าที่ธุรการโรงงาน (Factory Clerical Workers)
หัวหน้าผู้ควบคุมโรงงานทั่วไป (Superintendence) เจ้าหน้าที่
ตรวจสอบคุณภาพ (Quality Control Inspectors)
ค่าแรงงานล่วงเวลา (Over Time)

แบ่งตามลักษณะของต้นทุน

ต้นทุนทางอ้อมอื่น เช่น ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา-อาคาร
โรงงาน เครื่องจักร ค่าสาธารณูปโภคของโรงงาน
ค่าเสื่อมราคาอาคารโรงงาน ค่าเบี่ยงประกันอาคารโรงงาน
ค่าเช่าอาคารโรงงาน ค่าเช่าเครื่องจักร

แบบฝึกหัด

รหัสวิชา 20201 - 2019

การคำนวณต้นทุน เพื่องานอาชีพ

ครูผู้สอน นายณัฐวุฒิ ทองเอน

วิทยาลัยเทคโนโลยีชุมแพไทย-เยอรมัน

บทที่ 4

ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

- ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต
- ประเภทค่าใช้จ่ายการผลิต
- การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิต
- การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

แบ่งตามพฤติกรรมของต้นทุน

ได้แก่ ต้นทุนคงที่หรือค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ (**Fixed costs or Fixed Overhead**) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต คือ ไม่ว่าจะกิจการจะผลิตสินค้ามากหรือน้อย แม้กระทั่งไม่ผลิตสินค้าเลย ค่าใช้จ่ายชนิดนี้ก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่ตลอดและเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

แบ่งตามพฤติกรรมการของต้นทุน

ตัวอย่าง กิจการแห่งหนึ่งจ่ายค่าเช่าโรงงานเดือนละ 20,000 บาท ในเดือนมกราคม ผลิตสินค้าได้ 10,000 หน่วย เดือนกุมภาพันธ์ ผลิตสินค้าได้ 15,000 หน่วย ดังนั้น ค่าเช่าโรงงานต่อหน่วยเดือนมกราคม = $20,000 \div 10,000 = 2$ บาท/หน่วย ค่าเช่าโรงงานต่อหน่วยเดือนกุมภาพันธ์ = $20,000 \div 15,000 = 1.33$ บาท/หน่วย

แบ่งตามพฤติกรรมของต้นทุน

ต้นทุนผันแปรหรือค่าใช้จ่ายการผลิต (Variable Costs or Variable Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต คือ ค่าใช้จ่ายที่ต้นทุนรวมเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตหากผลิตมากค่าใช้จ่ายก็มาก ผลิตน้อยค่าใช้จ่ายก็น้อย และหากไม่ผลิตเลย ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรก็จะไม่เกิดขึ้น

แบ่งตามพฤติกรรมการของต้นทุน

ตัวอย่าง กิจการแห่งหนึ่งเปิดใช้วัสดุโรงงานในการผลิตสินค้า 1 หน่วย ใช้วัสดุโรงงาน จำนวน 3 บาท หากในเดือนมกราคมผลิตสินค้า 10,000 หน่วย ต้นทุนวัสดุโรงงานเท่ากับ 30,000 บาท หรือผลิตสินค้า 15,000 หน่วย ต้นทุนวัสดุโรงงานเท่ากับ 45,000 บาท ดังนั้น ต้นทุนวัสดุโรงงานต่อหน่วย

$$= 30,000 \div 10,000 = 3 \text{ บาท/หน่วย} \text{ หรือ } = 45,000 \div 15,000$$
$$= 3 \text{ บาท/หน่วย}$$

แบ่งตามพฤติกรรมของต้นทุน

ต้นทุนผสมหรือค่าใช้จ่ายการผลิตผสม (Mixed Costs or Mixed Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่และผันแปรรวมอยู่ด้วยกัน กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ และ ส่วนที่ 2 เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรที่เพิ่มขึ้นตามปริมาณการผลิต ดังนั้น ค่าใช้จ่ายประเภทนี้แม้ว่ากิจการไม่ผลิตสินค้าเลย แต่ก็ยังต้องจ่ายค่าใช้จ่ายนี้ เพราะมีส่วนที่คงที่รวมอยู่ เช่น ค่าค่าน้ำ ประปาโรงงาน ค่าไฟฟ้าโรงงาน ฯลฯ

แบ่งตามพฤติกรรมของต้นทุน

ตัวอย่างการแบ่งค่าใช้จ่ายการผลิตตามพฤติกรรมของต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนคงที่ (**Fixed Costs**) เช่น ค่าเช่าอาคารโรงงาน ภาษีทรัพย์สิน ค่าเบี้ยประกันโรงงาน ค่าเสื่อมราคา (คิดวิธีเส้นตรง) เงินเดือนฝ่ายบริหารโรงงาน ฯลฯ

แบ่งตามพฤติกรรมของต้นทุน

ตัวอย่างการแบ่งค่าใช้จ่ายการผลิตตามพฤติกรรมของต้นทุน ได้แก่

- ต้นทุนผันแปร (**Variable Costs**) เช่น ค่าวัสดุโรงงาน เครื่องมือขนาดเล็ก ค่าใช้จ่ายในการตรวจนับวัตถุดิบ ฯลฯ
- ต้นทุนผสม (**Mixed Costs**) เช่น ค่าสาธารณูปโภคโรงงาน เงินเดือนผู้ควบคุมงาน เงินเดือนพนักงานตรวจสอบคุณภาพ ค่าเช่าอุปกรณ์โรงงาน ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุสำหรับคนงาน

การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิต

ลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในการผลิตสินค้า ซึ่งค่าใช้จ่ายการผลิตมีหลายชนิดขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตของแต่ละกิจการ ที่ไม่เหมือนกัน โดยค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นจากรายการต่างๆ หลายประเภทรวมกัน และ**เป็นรายการที่ไม่สามารถถือเป็นวัตถุดิบทางตรงหรือค่าแรงงานทางตรงได้**

แบบฝึกหัด

รหัสวิชา 20201 - 2019

การคำนวณต้นทุน เพื่องานอาชีพ

ครูผู้สอน นายณัฐวุฒิ ทองเอน

วิทยาลัยเทคโนโลยีชุมแพไทย-เยอรมัน

บทที่ 4

ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

- ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต
- ประเภทค่าใช้จ่ายการผลิต
- การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิต
- การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

ลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิตแบ่งได้ 3 ลักษณะ

เกิดจากการจ่ายเงิน

กิจการอาจจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น จ่ายซื้อวัสดุโรงงาน จ่ายสาธารณูปโภค โรงงาน ค่าเบี้ยประกันโรงงานและเครื่องจักร ฯลฯ เมื่อเกิดรายการขึ้นก็จะบันทึกรายการไว้ เมื่อถึงสิ้นเดือนก็จะโอนตัดบัญชีไปบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตตามลักษณะของค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิด

เกิดจากการโอนบัญชี

กิจการอาจโอนต้นทุนมาจากบัญชีอื่นมาเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตได้ เช่น การเบิกวัตถุดิบไปใช้ทางอ้อม หรือจำแนกค่าแรงงานไปเป็นค่าแรงทางอ้อม

เกิดจากการปรับปรุงรายการ

เกิดจากการปรับปรุงรายการเมื่อสิ้นงวด เป็นการปรับปรุงรายการสินทรัพย์ที่มีไว้ในการผลิต จะตัดบัญชีออกเป็นค่าใช้จ่ายตามระยะเวลาที่ใช้ เช่น การปรับปรุงรายการค่าเสื่อมราคาโรงงาน หรือเครื่องจักร วัสดุสำนักงานใช้ไป สิทธิบัตรตัดบัญชี ค่าเบี้ยประกันภัยโรงงาน เมื่อถึงสิ้นงวดจะรวมยอดไปเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากการจ่ายเงิน

เช่น จ่ายค่าซ่อมแซมโรงงานเป็นเงินสด 20,000 บาท

ได้รับใบแจ้งหนี้ค่าน้ำโรงงาน 1,000 บาท

ค่าใช้จ่ายการผลิต 21,000 บาท

ค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากการโอนบัญชี

เช่น เบิกใช้วัตถุดิบทางอ้อม 250 บาท

จำแนกค่าแรงงานเป็นค่าแรงงานทางอ้อม 1,000 บาท

ค่าใช้จ่ายการผลิต 1,250 บาท

ค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากการ ปรับปรุงรายการ

เช่น ปรับปรุงค่าเสื่อมราคา **ค่าเสื่อมราคา** (Depreciation) คือ ค่าใช้จ่ายที่ตัดจากมูลค่าของสินทรัพย์ที่กิจการใช้ประโยชน์ประจำปีระจํางวดทั้งนี้ เพราะ **สินทรัพย์ประเภท อาคาร อุปกรณ์ เครื่องจักร รถบรรทุก ฯลฯ** เป็นสินทรัพย์ที่มีไว้ใช้งานเป็นระยะยาวนานและมักมีมูลค่าสูง จึงมีการประมาณประโยชน์จากสินทรัพย์เหล่านี้ **เฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายแต่ละงวด** ตามอายุการใช้ประโยชน์

ค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากการ ปรับปรุงรายการ

การตัดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์มีหลายวิธี ซึ่งวิธีที่นิยมใช้ คือ **วิธีเส้นตรง**
โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

สูตรค่าเสื่อมราคารายปี = ราคาทุน - ราคาซาก ÷ อายุการให้ประโยชน์

ราคาทุน = มูลค่าของสินทรัพย์ ณ วันที่ซื้อ

ราคาซาก = มูลค่าประมาณการของสินทรัพย์ที่คาดว่าจะขายได้

อายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ = อายุการให้ประโยชน์ที่คาดว่าจะสามารถ
ใช้สินทรัพย์นั้นได้

ค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากการ ปรับปรุงรายการ

ปรับปรุงวัสดุโรงงานใช้ไป วัสดุโรงงานเป็นสินทรัพย์ที่กิจการผลิตสินค้าใช้ในการผลิตสินค้าเพียงเล็กน้อย ในทางปฏิบัติถือว่าวัสดุโรงงานส่วนที่ใช้แล้วหมดไปในงวดหนึ่งๆ เป็นค่าใช้จ่ายการผลิต วัสดุโรงงานที่เหลือจะแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน

ค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากการ ปรับปรุงรายการ

ปรับปรุงตัดบัญชีสิทธิบัตร สิทธิบัตร (Patent) เป็นหนังสือสำคัญที่รัฐ
ออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์คิดค้นหรือออกแบบผลิตภัณฑ์
เป็นสินทรัพย์ทางปัญญา มีอายุตามประเภทของสิทธิบัตร เช่น สิทธิบัตร
ประดิษฐ์คิดค้นมีอายุ **20 ปี** ส่วนสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีอายุ
10 ปี นับจากวันที่ยื่นคำร้องขอรับสิทธิบัตร

แบบฝึกหัด

